

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “ขยะ” หมายถึง หยากเยื่อ มูลฝอย ส่วนคำว่า “มูลฝอย” หมายถึง เศษสิ่งของที่ทิ้งแล้ว หยากเยื่อ จึงเห็นได้ว่า ทั้งสองคำนี้มีความหมายเหมือนกัน และใช้แทนกันได้ บางครั้งอาจใช้ควบกันเป็น “ขยะมูลฝอย”

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้ให้คำจำกัดความคำว่า “มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน¹

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) รายงานผล สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในบริบทโลกและปัจจัยภายในประเทศ ทั้งเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเพิ่มขึ้นของประชากร การพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งการเจริญเติบโตและการแข่งขันทางการค้า และการลงทุน ทำให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติเกินศักยภาพในการรองรับของระบบนิเวศ ในขณะที่ขีดความสามารถของการบริหารจัดการและเครื่องมือทางนโยบาย เช่น ฐานข้อมูล กฏระเบียบ การบังคับใช้กฎหมาย และเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ ยังไม่สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งผลกระทบต่อความสมดุลของระบบนิเวศโดยรวมอย่างต่อเนื่อง² ในรายงานดังกล่าว ขยะนับว่าเป็นปัญหาทั้งในชุมชนเมืองและท้องถิ่นทุกระดับ โดยปริมาณกากของเสียทั้งขยะและของเสียอันตรายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จากรายงานของกรมควบคุมมลพิษประมาณการปริมาณมูลฝอยเกิดขึ้น 24.73 ล้านตัน หรือ 67,577 ตันต่อวัน โดยปริมาณมูลฝอยชุมชนที่ถูกนำมาทิ้งในถังประมาณ 15.9 ล้านตัน

¹ มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

² แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559), สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเก็บเงินได้ประมาณ 11.90 ล้านบาท และสามารถนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ 5.83 ล้านบาท ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ 5.28 ล้านบาท ส่วนที่เหลือ 13.62 ล้านบาท เป็นมูลฝอยตกค้างที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวบรวมนำไปกำจัดโดยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง เช่น เทกอง หรือเผากลางแจ้ง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีมูลฝอยที่ตกค้างในพื้นที่ต่าง ๆ หรือการลักลอบนำไปทิ้งในบ่อดินเก่าหรือพื้นที่กร้างโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก และในพื้นที่ห่างไกลซึ่งยังมีระบบการเก็บรวบรวมไม่ครอบคลุมพื้นที่บริการและกำจัดยังไม่ถูกต้องหลักวิชาการ³ รวมไปถึงการลักลอบนำขยะไปทิ้งในพื้นที่ใกล้เคียงทำให้เป็นผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่นั้น และเป็นภาระกับพื้นที่ได้รับผลกระทบจากการนำขยะมาทิ้งในพื้นที่ของตนเองด้วย

การจัดการขยะมูลฝอยถือเป็นการจัดทำบริการสาธารณะอย่างหนึ่ง ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ โดยให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่กำจัดสิ่งปฏิกูล มูลฝอย และน้ำเสีย⁴ ส่วนหน่วยงานอื่น ๆ มีหน้าที่สนับสนุนด้านนโยบายและมาตรการให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดสำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย แบ่งเป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือ กฎหมายที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด การห้ามทิ้งขยะมูลฝอยในที่ห้ามและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้แก่ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 อีกลักษณะหนึ่ง คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและกำหนดหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตที่ตนมีอำนาจหน้าที่ เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 และ เป็นต้น ส่วนขยะอันตรายมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ เช่น ขยะจากโรงงานอุตสาหกรรมมีกฎหมายโรงงาน กฎหมายวัตถุอันตราย และกฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กำกับดูแลแล้วแต่กรณี

³ จาก รายงานสถานการณ์มลพิษในประเทศไทย, (น. 9), กรมควบคุมมลพิษ, 2555.

⁴ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

จากการศึกษาสถานการณ์ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทยปัจจุบันพบว่า มีความแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น ปัญหาการขาดแคลนที่ดิน ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องลักษณะ ทำให้เกิดการต่อต้านคัดค้านของประชาชนในพื้นที่และบริเวณรอบพื้นที่ ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังไม่ได้มาตรฐานและไม่เป็นไปตามหลักสุขาภิบาล และที่พบเห็นเป็นอย่างมากในปัจจุบันคือ การเก็บขนขยะมูลฝอยไปทิ้งกองไว้ในที่ดินรกร้าง ว่างเปล่า ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพต่อชุมชนที่อยู่รอบข้าง และในบางพื้นที่ยังมีการนำขยะมูลฝอยที่เก็บขนได้ในท้องถิ่นหนึ่งไปทิ้งไว้ในพื้นที่ของท้องถิ่นอื่น ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งของคนระหว่างชุมชน และระหว่างหน่วยงานรัฐด้วยกันอีกด้วย นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการขาดอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ และเทคโนโลยีในการดำเนินการ ปัญหาข้อจำกัดในด้านงบประมาณการดำเนินการ รวมไปถึงปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือจะได้รับผลกระทบจากการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การจัดการขยะมูลฝอยขาดประสิทธิภาพ กรณีตัวอย่างที่ประชาชนมีการต่อต้าน เช่น กรณีการนำขยะของกรุงเทพมหานครมาฝังกลบที่บ่อขยะราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณนั้นต้องทนกับสภาพกลิ่นเหม็นนานหลายปี จนเมื่อปี พ.ศ. 2544 แคนนำชาวบ้านออกมาคัดค้าน สร้างความขัดแย้งระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และทำให้มีแคนนำเสียชีวิต จนกระทั่ง ศาลปกครองจึงมีคำสั่งให้ยกเลิกสถานที่ฝังกลบขยะราชาเทวะ เนื่องจากมีระบบการฝังกลบไม่ได้มาตรฐาน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.79/2547) เป็นต้น และปัจจุบันยังคงพบว่ามี การต่อต้านจากประชาชนต่อกรณีการกำจัดขยะทุกรูปแบบ ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง และข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยให้เป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ สามารถสรุปประเด็นปัญหาได้ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการไม่มีกฎหมายกลางในการจัดการขยะมูลฝอย

การจัดการขยะมูลฝอยถือว่าเป็นภารกิจของรัฐที่จะต้องดำเนินการเพื่อดูแลรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง และเพื่อให้ประชาชนได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยที่ดี การจัดการขยะมูลฝอยมีการดำเนินการหลายขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การจัดเก็บขยะ การคัดแยกขยะ การขนส่งขยะ การกำจัดขยะ และการติดตามตรวจสอบ ซึ่งมาตรการในการดำเนินการที่ดีนั้นจะต้องมีการดำเนินการให้ครอบคลุมทุกขั้นตอน แต่จากการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทยพบว่า ในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย

มีกฎหมายที่แยกกันเป็น 2 ส่วน คือ กฎหมายที่เกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ของราชการ และกฎหมายเกี่ยวกับการห้ามทิ้งขยะในที่สาธารณะสำหรับประชาชนทั่วไป

จากการศึกษาข้อเท็จจริงในปัจจุบันพบว่า ในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยมีกฎหมายที่ให้อำนาจหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการขยะมูลฝอยหลายฉบับ และกฎหมายแต่ละฉบับมีวัตถุประสงค์ในการบังคับใช้แตกต่างกัน อีกทั้ง หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายก็มิได้อยู่ในสังกัดเดียวกัน ทำให้วิธีดำเนินงานหรือแนวทางปฏิบัติแตกต่างกัน นอกจากนี้ การบังคับใช้กฎหมายยังมีความซ้ำซ้อนในด้านภารกิจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานอื่นด้วย กล่าวได้ว่าบทบัญญัติกฎหมายให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดและกำจัดมูลฝอยที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตนเองให้หมดไป และเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 แล้ว ไม่มีบทบัญญัติที่ครอบคลุมในเรื่องการควบคุมและจัดการขยะมูลฝอยทั้งระบบ ประกอบกับอำนาจราชการส่วนท้องถิ่นสามารถออกข้อกำหนดทั้งในเรื่องระเบียบ กฎเกณฑ์ มาตรฐานและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน นอกจากนี้ กฎหมายที่ให้อำนาจหน่วยงานต่าง ๆ ก็ไม่ปรากฏว่ามีการกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน วิธีการทางเทคนิค รวมทั้งกลไกการตรวจสอบการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยของราชการส่วนท้องถิ่น ว่าควรจะต้องดำเนินการอย่างไร เป็นผลให้วิธีการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันยังไม่มีทิศทาง และเป็นไปในลักษณะของแต่ละท้องถิ่นดำเนินการเพียงกำจัดขยะมูลฝอยในท้องถิ่นของตนเองหมดไป โดยไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จึงทำให้การจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะกฎหมายที่ใช้บังคับมิได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความเหมาะสมและทันกับสภาพการณ์การปฏิบัติการกิจของรัฐ ในการที่จะพิทักษ์รักษาและคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

2. ปัญหาการขาดหน่วยงานกลางในการจัดการขยะมูลฝอย

ในปัจจุบันการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินการจัดการเก็บ การขน และการกำจัด ทั้งนี้ แต่ละหน่วยงานสามารถออกข้อกำหนดของแต่ละท้องถิ่นเพื่อกำหนดวิธีการดำเนินการ โดยให้แต่ละท้องถิ่นพิจารณากำหนดวิธีการตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่นเอง ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการโดยอยู่ในความควบคุมดูแลของตน และผลจากการปฏิรูประบบราชการเมื่อปี พ.ศ. 2545 ได้เปลี่ยนแปลงหน่วยงานกำกับดูแลราชการส่วนท้องถิ่น และมีหน่วยงานอื่นที่ทำหน้าที่สนับสนุนและเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลอีกหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม
 เป็นต้น ทำให้เห็นว่าในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยจึงไม่สามารถบูรณาการและเป็นการจัดการแบบ
องค์รวม เนื่องจากไม่มีหน่วยงานกลางที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ รวมทั้ง เป็นกลไกควบคุมและ
ตรวจสอบการจัดการขยะมูลฝอยให้เป็นที่ไปตามหลักการที่ถูกต้อง

3. ปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

การจัดการและการพิทักษ์รักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามบทบัญญัติของ
รัฐธรรมนูญนั้น ถือได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและ
ปราบปรามการกระทำอันเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและก่อให้เกิดมลพิษไว้ชัดเจน อีกทั้ง
ยังได้รับรองและคุ้มครองสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสาร สิทธิในการมีส่วนร่วมทั้งรัฐและชุมชนใน
การอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมใด ๆ ของรัฐ ที่จะผลกระทบต่อตนเอง หรือ
ชุมชนที่ตนอยู่อาศัย รัฐต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียด้วย
ทั้งยังรับรองสิทธิให้ประชาชนสามารถฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการ
ส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคลเพื่อให้ปฏิบัติตามกฎหมายด้วย นอกจากนี้ ใน
หมวดแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ นโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
รัฐธรรมนูญยังรับรองแนวคิดตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการดำเนินงาน จึงเห็นได้ว่า ในเรื่อง
การพิทักษ์รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รัฐธรรมนูญได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนเป็นอย่างมาก

การแก้ไขปัญหาและการจัดการเรื่องขยะมูลฝอย กฎหมายกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่
และความรับผิดชอบในการดูแลรักษา จัดการขยะมูลฝอยและ สิ่งปฏิกูลในพื้นที่โดยให้องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบ เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนใน
พื้นที่ที่จะต้องดำเนินการและจัดให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง แต่ปัญหาการมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ส่วนใหญ่มักประสบปัญหาการคัดค้านจากประชาชนใน
ชุมชน เพราะการสร้างสถานที่กำจัดในพื้นที่โดยรอบเป็นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพ
อนามัยของประชาชน ทั้งนี้ เนื่องจากการไม่สามารถสื่อสารให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจและมีส่วนร่วม
ในการวางแผนและตัดสินใจ โครงการ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่เกิดจากประชาชนขาดการรับรู้ข้อมูลการ
ดำเนินการเพื่อจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย รวมไปถึงข้อมูลผลกระทบ
ต่าง ๆ ตลอดจนไม่ได้มีส่วนร่วมในระดับการตัดสินใจ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย การจัดทำบริการสาธารณะของรัฐ และหลักการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์ปัญหาขยะมูลฝอยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และหลักการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับการจัดการขยะมูลฝอย
3. เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพและความแตกต่างของการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทยและต่างประเทศ
4. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย

1.3 สมมติฐาน

เนื่องจากประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยหลายฉบับ ซึ่งแบ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสะอาดและการห้ามทิ้งขยะมูลฝอยในที่ห้ามและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและกำหนดหน้าที่ของผู้รับผิดชอบ แต่ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการทางเทคนิคในการจัดการขยะมูลฝอย และขาดหน่วยงานกลางที่มีหน้าที่และเป็นกลไกควบคุม ตรวจสอบการจัดการขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามหลักการที่ถูกต้อง อีกทั้งในการจัดการขยะมูลฝอยยังไม่เปิดโอกาสหรือมีกระบวนการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการตามหลักการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นผลให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทยขาดกฎหมายหลักที่จะนำมาบังคับใช้ ดังนั้น หากมีการตรากฎหมายการจัดการขยะมูลฝอย มีหน่วยงานกลางที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแล และควบคุมตรวจสอบการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวม และกำหนดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยตามสิทธิอันพึงมีตามรัฐธรรมนูญตลอดจนกำหนดโทษบังคับกับหน่วยงาน ผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไปที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย ก็จะเป็นการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการขยะมูลฝอย สิทธิและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของต่างประเทศที่มี

การจัดการขยะมูลฝอยซึ่งเป็นแบบอย่างที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศญี่ปุ่น เพื่อนำมาวิเคราะห์ปัญหา และสรุปข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปตามหลักการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมสากล และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่มีหลักในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะได้รับการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นสามารถดำรงชีพได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่ดี

1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาข้อมูลโดยวิจัยเอกสาร (Documentary Research) กล่าวคือ เป็นการใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารที่เป็นตัวบทกฎหมาย ตำราทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความที่เกี่ยวข้อง ความเห็นของนักนิติศาสตร์ เอกสารการประชุม และข้อมูลจากห้องสมุด แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย และหลักเกณฑ์สำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐ
2. เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ปัญหาขยะมูลฝอยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และหลักการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับการจัดการขยะมูลฝอย
3. เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและความแตกต่างของการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทยและต่างประเทศ
4. ทำให้ได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย